

Per la distribució dels cultius d'aquesta estadística es veu quina era la complexitat agrícola del nostre terme municipal. Els cereals i olivars predominen, i sembla que lluitessin per sobreviure els uns i els altres. L'abundància de l'extensió d'olivars diferenciava aquesta comarca de la del Baix Empordà. La manca quasi absoluta del sègle (sègol) i del blat sarraí, també diferenciava aquesta comarca de la d'Olot.

Entre els cereals predominen el blat, la civada i l'ordi. Posteriorment el blat, que no dóna bons resultats, fou substituït per la civada. Malgrat tot, i a pesar de la desavantatge econòmic encara es cultivava fins fa poc anys perquè els pagesos no comprenien que els guanys que els produïa la renda d'un altre cereal substitutiu del blat, els donaria més avantatges.

En aquella època encara no s'havia comprès el valor dels adobs, excepte per la preparació del terreny destinat a hortalisses. Bé és veritat que tota la culpa no era dels borrassanencs, que no regatejaven les hores de treball en comparació dels pagesos del centre de l'Empordà (L'Armentera i Sant Pere Pescador), els quals es veien més afavorits per la fertilitat del terreny. Igual es podria dir de la maquinària agrícola emprada. Fins 1920 tan sols existien a Borrassà 7 o 8 màquines de segar. No existia cap màquina trillada, tot i que tots els anys es solia realitzar la trilla amb un parell de màquines que eren sol·licitades als pobles veïns de Sant Pere Pescador, Fortià, L'Armentera, Garrigàs, etc.

Característiques d'aquesta part eren el tardanics, cultivats després de la recol·lecció dels cereals. Eren els cultius de tardor. Quan una pedregada o la falta d'aigua havia arruïnat la collita d'estiu, es sembrava en major quantitat i per tant en major extensió el mill i el panís, quasi desconeguts en anys de sembra abundant.

Posteriorment la userda fou substituïnt els altres cultius. L'únic inconvenient era que tan sols era cultivable en petites porcions saltejades del terreny. Cap al 1925 el seu elevat preu —7 pessetes el quintar català (40 Kg.)—, la seva constant demanda i la utilitat pel manteniment del bestiar i dels animals de treball, així com l'escàs treball que reportava, juntament a que estava lliure dels efectes de la pedra, foren les causes, entre d'altres, de la seva propagació. La userda es va cultivar en els millors camps i en aquells en els quals el rec era possible. Començant-se a utilitzar els primers adobs.

La segona o tercera collita solia malgastar-se perquè s'apoderava d'ella una gran quantitat d'animals de color negre, en certa manera semblants a petits escarabats, els quals en pocs dies destruïen els brots tendres i les fulles de les diferents parcel·les. Se'ls anomenava vulgarment, papes de Sant Joan, perquè solien aparèixer en aquelles dates.

Cap a principis de segle, de tots els cultius el més rendible era l'olivera. Estès per tot el terme, era el que més superfície ocupava i, en certa mena, el predilecte. Actualment, les coses han canviat. Cap a 1930 foren arrancades moltes oliveres. Deixant solament les files que circumdaven els terrenys o camp. Amb raó es deia, per aquell anys, a la nostra localitat: *"al propietari d'olivars solament li serveixen per convertir-lo en mendicant"*.

El més trist fou durant la dècada de 1920. Els olivaraires, mancats de recursos per sostenir la llarga crisi de producció que durava ja més de deu anys, i atrets pel bé que les pagaven els carboners, sobretot durant els anys de la primera guerra mundial, donaven sense vacil·lació els arbres seculars, amb l'esperança de dedicar al terreny a d'altres cultius. És cert que alguns olivaires havien manifestat declarada hostilitat als